

Saamelaisnuorten julkilausuma

Tämä on julkilausuma saamelaisnuorten konferenssista, joka pidettiin Inarissa 14.-15. elokuuta 2025. Konferenssin teemana oli perinteinen tieto. Julkilausuma on laadittu konferenssin työpajan pohjalta.

Suomalaisen opetussuunnitelman sisältö saamelaisesta kulttuurista, kielestä ja historiasta on yksiselitteisesti riittämätön. Vastaukset kysymyksiin, kuten “miksi kaikki saamelaiset eivät osaa saamea?” tai “miksi joistakin suvuista on katkennut joikuperinne?”, eivät löydy nykyisen opetussuunnitelman mukaisista oppimateriaaleista. Saamelaisnuoret ansaitsevat ja tarvitsevat historian opetusta saamelaisesta näkökulmasta tavalla, joka jättää valtioiden rajat taakseen ja käsittelee saamelaisia kansana ja oman historiallisen narratiivinsa päähenkilöinä. Niin ikään kielen opetusta on laajennettava ja sen rahoitusta on lisättävä, sillä tämänhetkiset oppimateriaalit eivät ole ajan tasalla eikä niitä ole riittävästi. Kielemme ovat avain yhteenkuuluvuuden tunteeseen osana laajempaa saamelaista yhteiskuntaa Suomen rajojen ulkopuolella Saamenmaalla.

Meillä saamelaisnuorilla on halu ja kiinnostus oppia saamen kieli ja siirtää se seuraaville sukupolville sekä pitää perinteisestä tiedosta kiinni. Näin saamelaiskulttuuri säilyy elävänä. Perinteinen tieto ei ole jotakin mitä katsomme ulkopuolelta, se kuuluu meille saamelaisille ja on luonnollinen osa meitä.

Perinnetiedon sukupolvelta toiselle siirtymisen turvaamiseksi on panostettava myös koulutukseen. Perinnetieto ei kuitenkaan siirry ainoastaan luokahuoneessa sukupolvelta toiselle, vaan perinteisesti myös kotona. Me nuoret pyydämme, että vanhemmat sukupolvet, joilla perinnetietoa on, asettavat sivuun pelkonsa oman tietotason ja taidon puutteellisuudesta ja jakavat perinnetietoaan meille.

YK:n Alkuperäiskansojen oikeuksien julistuksen 31:n Artiklan mukaisesti Suomen Valtiolla on velvollisuus toimia saamelaiskäräjien kanssa näiden oikeuksien turvaamiseksi. Suomen Valtiolla on myös Saamelaiskäräjälain 2 § mukaisesti velvollisuus varata riittävä määräraha laissa tarkoitettuihin tehtäviin, tarkoittaen Saamelaiskäräjien toimintaa. Mikäli Saamelaiskäräjät voi onnistua tehtävissään, on määrärahoja lisättävä.

Lainataksemme edellistä saamelaisnuorten konferenssin julkilausumaa “Meillä on oikeus tulevaisuuteen ja sen tulee olla meidän näköisemme”.

Me pyydämme, että saamelaisnuorille järjestetään säännöllisiä ”areenoita” kokoontua ja vahvistaa yhteisöllisyyttä.

Saamelaiskäräjille myönnettävää määrärahaa lisätään.

Kielten opetuksessa taataan riittävät määrärahat uusille oppimateriaaleille. Niin ikään saamelaisille kuin suomalaisnuorille taataan opetusta saamelaisesta historiasta, jotta ymmärrys saamenmaan pitkästä historiasta ei jää yksin saamelaisille.

Giittosat – Takkâ - Spá´ sseb Kiitokset

Saamelaiskäräjien nuorisoneuvosto järjestää kahden vuoden välein saamelaisnuorten konferenssin. Saamelaisnuorten konferenssi voi antaa omissa nimissään julkilausumia, esityksiä ja aloitteita, jotka liittyvät saamelaisnuorten elinoloihin ja hyvinvointiin.